

Oficina de prevenció i lluita contra
la corrupció a les Illes Balears

Resultats de l'enquesta 2020 per conèixer l'opinió dels ciutadans de les Illes Balears sobre la corrupció

Palma, 29 d'abril de 2021

Principals resultats de l'enquesta 2020 de l'Oficina de Prevenció i Lluita contra la Corrupció a les Illes Balears per conèixer l'opinió dels ciutadans de les Illes Balears sobre la corrupció

L'enquesta es va difondre mitjançant la tècnica de bolla de neu, on a partir de la publicació en xarxes socials i la cobertura mediàtica, es convidà a participar al públic d'interès. Aquesta tècnica permet reunir un volum de respostes acceptable a molt baix cost, si bé els resultats no es poden elevar al conjunt de la població. Per tant, els resultats que es presenten són els reflectits per les opinions de les persones que participaren en la mostra, i la distribució de les respostes es pot prendre com a orientativa.

L'enquesta va estar oberta des del dia 11 de desembre de 2020 fins al dia 31 de gener de 2021 i hi participaren un total de 526 persones que, després d'un procés de depuració per eliminar observacions amb respostes inconsistents, va quedar en 512. Tot seguit es mostren els principals resultats de les preguntes sobre l'opinió dels ciutadans sobre la corrupció.

En opinió dels enquestats es considera que a Balears hi ha un nivell bastant alt de corrupció, ja que 54,5% de les respostes entenen que el nivell de corrupció és alt o molt alt.

S'ha de dir que l'enquesta valora el nivell de corrupció que estimen o perceben els enquestats, però en cap cas s'ha de confondre aquesta percepció amb la corrupció que realment hi pugui haver. Independentment de la corrupció que en realitat pugui existir, els ciutadans enquestats pensen que "és molta". I no només pensen que hi ha molta corrupció, sinó que a més el 67,4% d'aquests consideren que la corrupció a Balears és un problema greu o molt greu. Això hauria de fer reflexionar a les administracions públiques i als polítics quant a la imatge que es transmet.

Malgrat aquestes consideracions, també s'ha de dir que la situació que es percep respecte de Balears no és gaire diferent de la que els enquestats tenen respecte de la resta de l'estat.

Aquestes dades de percepció que es tenen no s'allunyen de manera significativa de les xifres que es presenten respecte de si els enquestats han vist o sofert la corrupció perquè un 46,1% dels enquestats asseguren haver estat víctimes o testimonis d'actes de corrupció.

El primer àmbit on els enquestats diuen haver estat víctimes o testimonis de corrupció és la *Justícia*, 7,7 punts percentuals per sobre del següent que són els *Serveis socials*. Pel que fa al motiu que ha originat els actes de corrupció, *l'Afavorir a amics o a un mateix* és la principal causa de la corrupció que han pogut viure els enquestats, amb un 59,1% dels casos, seguit per *l'abús de poder* amb un 18,3%.

És important la conscienciació dels ciutadans vers la corrupció donat que el 67,2% de les persones que la varen sofrir asseguren haver denunciat aquests actes. En el mateix sentit, el 61,5% dels enquestats pensen que la millor manera per a combatre la corrupció és la *denúncia*, seguida a molta distància com a segona opció, amb un 20,7%, la de *votar per candidats "nets"*.

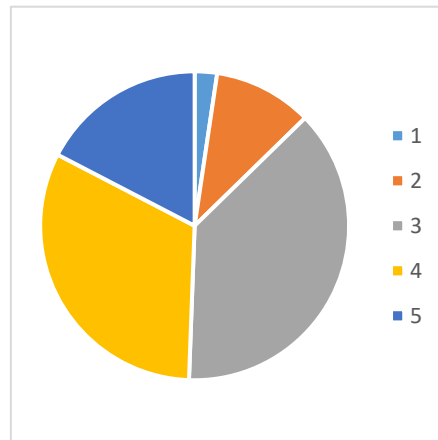
Respecte de l'anàlisi de l'honestedat dels càrrecs públics crida l'atenció que, a mesura que l'administració és més petita, més es pensa que hi ha una menor honestedat. Així, 57,2% de les respostes estimen que els càrrecs als ajuntaments són gens o molt poc honestos, a l'Administració autonòmica són un 49,2% mentre que a l'Administració de l'estat el nivell de la deshonestedat baixa al 22,5%.

En aquesta línia, el 60,8% dels enquestats pensen que els vincles entre la política i els negocis són massa estrets i el 71,7% opinen que no fan tot el que correspon per lluitar contra la corrupció. Malgrat això, la nota positiva està en el fet que el 64,4% dels enquestats consideren suficient la transparència en les decisions públiques.

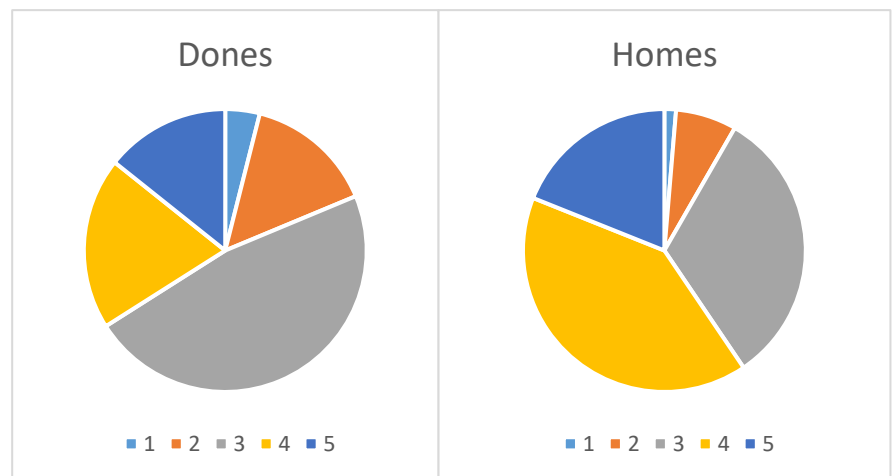
Quant considera que sap vostè de corrupció? Per favor, puntuï d'1 a 5, on 1 és gens i 5 és molt

Resposta	
1	2,3%
2	10,4%
3	37,9%
4	32,0%
5	17,4%
Mitjana	3,5

La majoria (moda) dels ciutadans que opinaren en l'enquesta consideraven que, en una escala d'1 a 5, en sabien 3, tot i que la mitjana estaria en 3,5. Pocs ciutadans (2.3%) han opinat que no saben gens sobre la corrupció.

Resposta	Dones	Homes
1	3,9%	1,3%
2	14,8%	7,0%
3	47,3%	32,2%
4	19,7%	40,5%
5	14,3%	18,9%
Mitjana	3,3	3,7

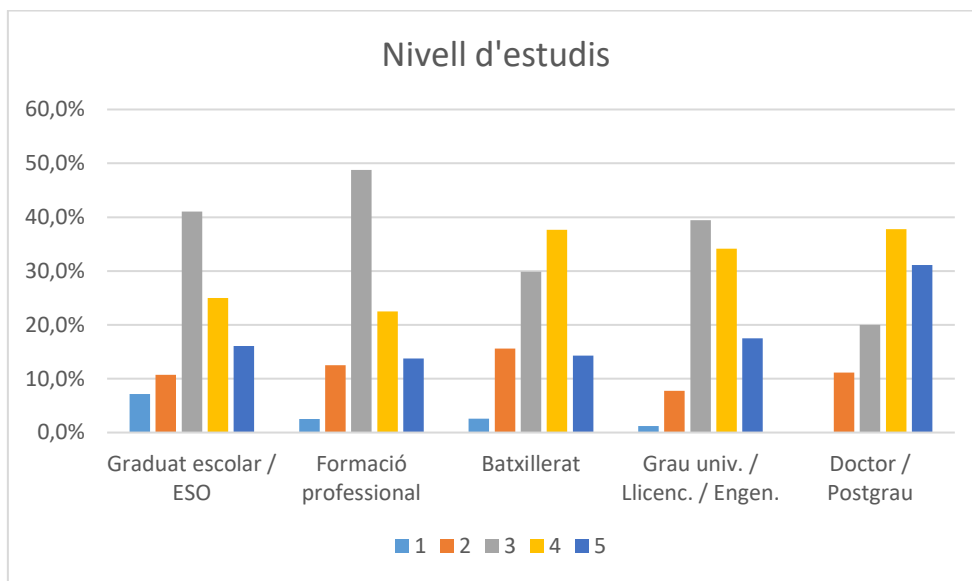

Per sexes hi ha diferències significatives, considerant els homes, que de mitjana en saben més que les dones.

El coneixement de la corrupció en funció dels estudis dels enquestats seria:

Resposta	Graduat escolar / ESO	Formació professional	Batxillerat	Grau Univ. Llicenciat Enginyer	Doctor Postgrau
1	7,1%	2,5%	2,6%	1,2%	0,0%
2	10,7%	12,5%	15,6%	7,7%	11,1%
3	41,1%	48,8%	29,9%	39,4%	20,0%
4	25,0%	22,5%	37,7%	34,1%	37,8%
5	16,1%	13,8%	14,3%	17,5%	31,1%
Mitjana	3,3	3,3	3,5	3,6	3,9

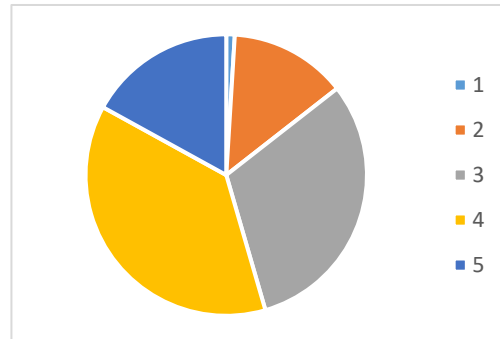

En general, els enquestats pensen que tenen un bon coneixement sobre la corrupció. Així mateix, com més estudis tenen, manifesten un major coneixement sobre aquesta.

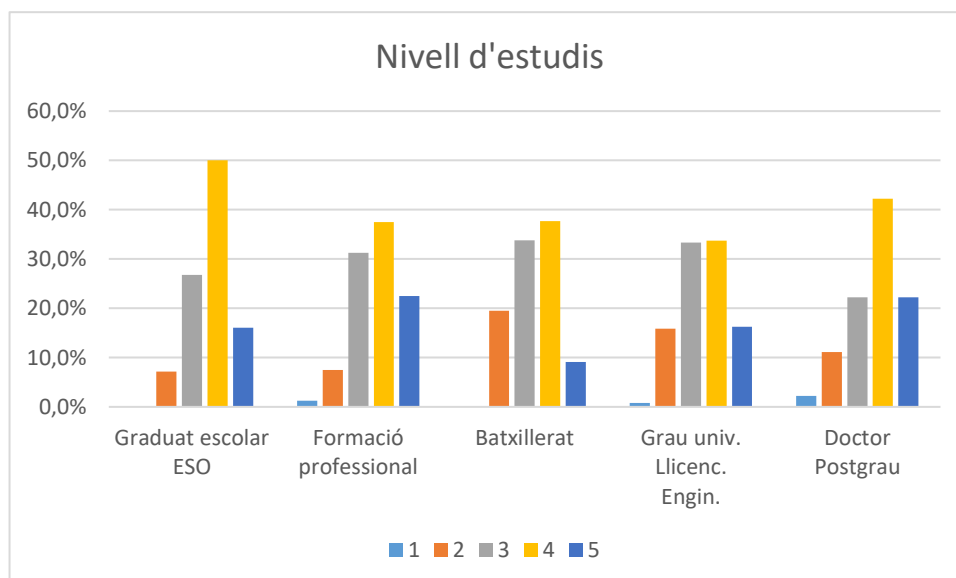
Quin nivell de corrupció considera que hi ha a Balears? Per favor, puntuï d'1 a 5, on 1 és gens corrupte i 5 totalment

Resposta	
1	1,0%
2	13,5%
3	31,1%
4	37,5%
5	17,0%
Mitjana	3,6

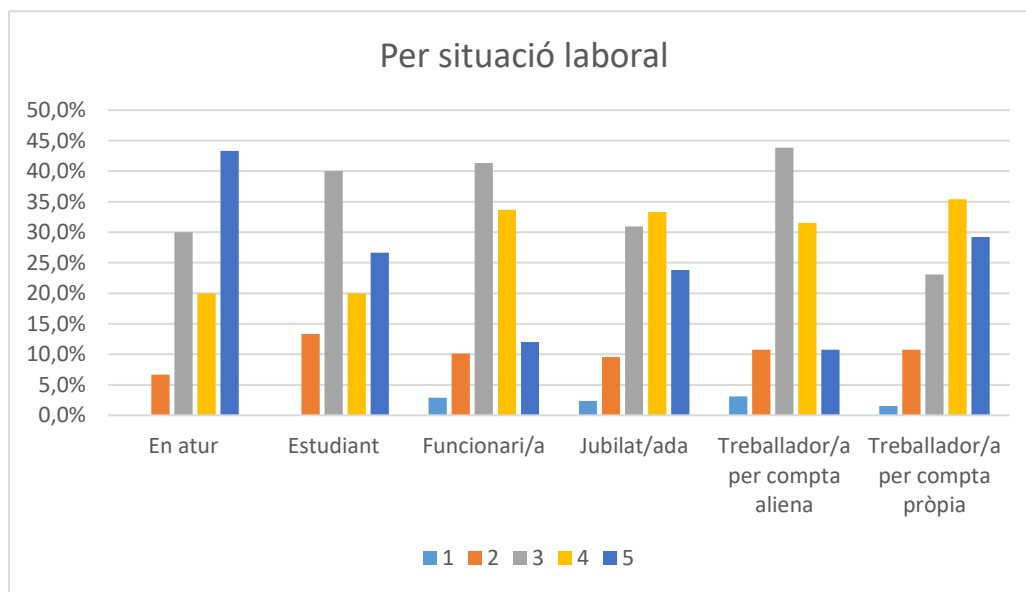
La majoria (moda) dels que han respost l'enquesta consideren que hi ha bastanta corrupció a les Illes Balears (4), si bé la mitjana està una mica per davall. Molt pocs (1%) consideren que no hi ha gens de corrupció.

Resposta	Graduat escolar ESO	Formació professional	Batxillerat	Grau univ. Llicenciat Enginyer	Doctor Postgrau
1	0,0%	1,3%	0,0%	0,8%	2,2%
2	7,1%	7,5%	19,5%	15,9%	11,1%
3	26,8%	31,3%	33,8%	33,3%	22,2%
4	50,0%	37,5%	37,7%	33,7%	42,2%
5	16,1%	22,5%	9,1%	16,3%	22,2%
Mitjana	3,8	3,7	3,4	3,5	3,7

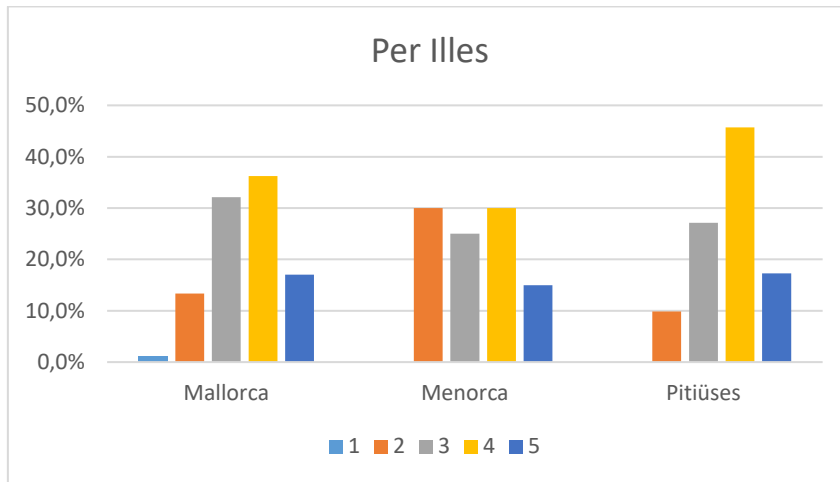
Resposta	En atur	Estudiant	Funcionari Funcionària	Jubilat Jubilada	Treballador /a per compte aliena	Treballador /a per compte pròpia
1	0,0%	0,0%	2,9%	2,4%	3,1%	1,5%
2	6,7%	13,3%	10,1%	9,5%	10,8%	10,8%
3	30,0%	40,0%	41,3%	31,0%	43,8%	23,1%
4	20,0%	20,0%	33,7%	33,3%	31,5%	35,4%
5	43,3%	26,7%	12,0%	23,8%	10,8%	29,2%
Mitjana	4,00	3,60	3,42	3,67	3,36	3,80

Els resultats, tant pel que fa a nivell d'estudis com de la situació laboral, confirmen els resultats generals. Només destacar la percepció de les persones en atur i dels treballadors per compte pròpia, que consideren que hi ha molta més corrupció.

La percepció per illes dona els següents resultats:

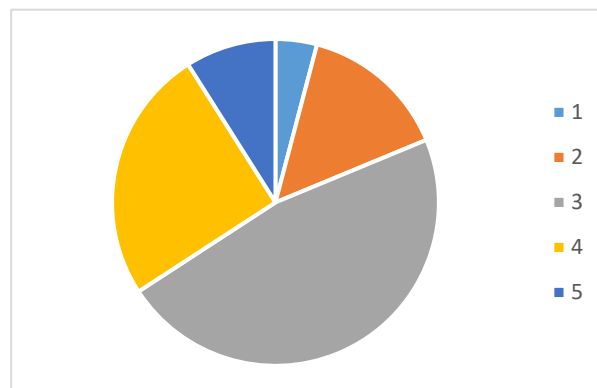
Resposta	Mallorca	Menorca	Pitiüses
1	1,2%	0,0%	0,0%
2	13,4%	30,0%	9,9%
3	32,1%	25,0%	27,2%
4	36,3%	30,0%	45,7%
5	17,0%	15,0%	17,3%
Mitjana	3,55	3,30	3,70

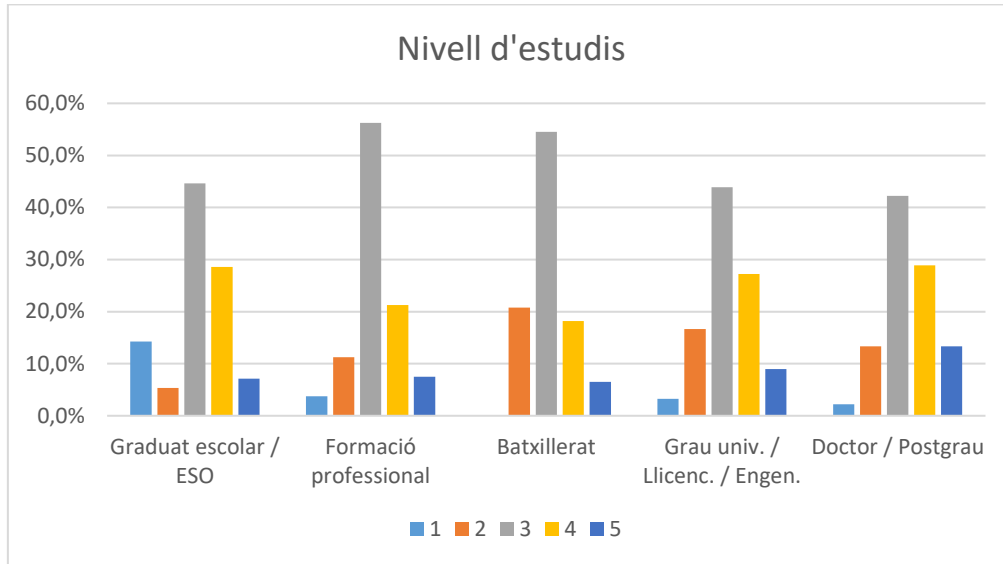

És preocupant que a les Pitiüses es considera que hi ha un molt alt nivell de corrupció a Balears; els nivells màxims (4 i 5) representen el 63% a aquestes illes.

En comparació amb la resta de l'Estat, ¿considera que a Balears hi ha més o menys corrupció? Per favor, puntuï d'1 a 5, on 1 és gens corrupte i 5 és totalment corrupte

Resposta	
1	4,1%
2	14,6%
3	47,1%
4	25,2%
5	9,0%
Mitjana	3,2

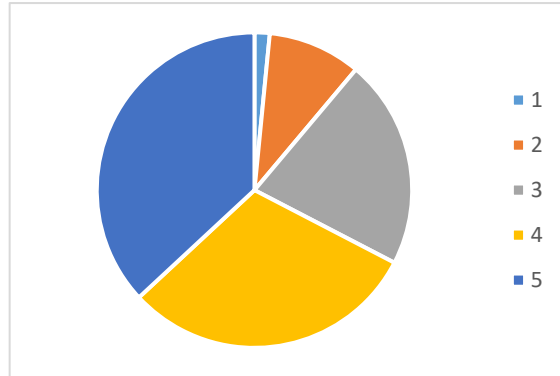

L'opinió dels enquestats és que la corrupció a les Illes Balears és similar a la resta de l'estat. L'anàlisi, tant per illa com per sexe, edat o situació laboral ofereixen els mateixos resultats abans esmentats.

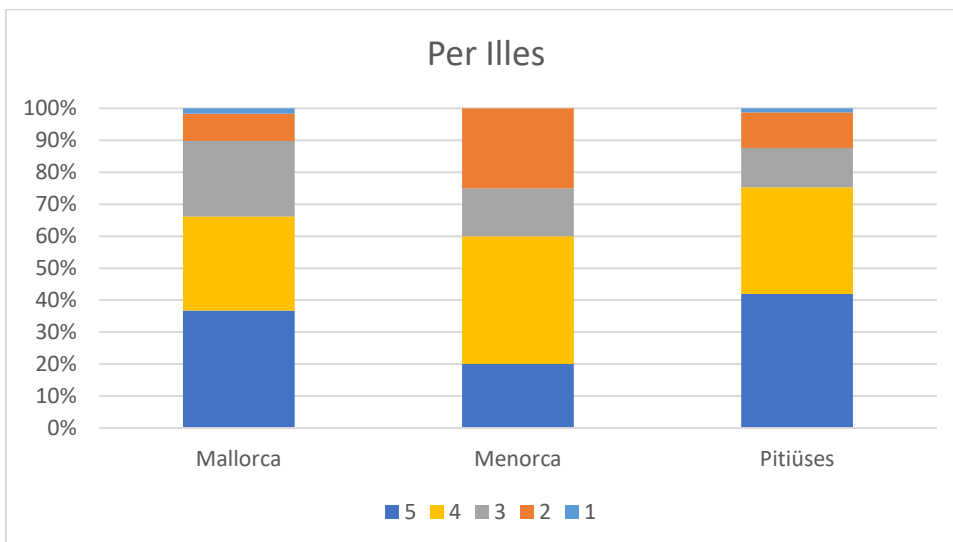

Per vostè, quin nivell de gravetat té la corrupció a les Balears? Per favor, puntuï d'1 a 5, on 1 és cap gravetat i 5 és un problema molt greu

Resposta	
1	1,6%
2	9,6%
3	21,5%
4	30,5%
5	36,9%
Mitjana	3,9

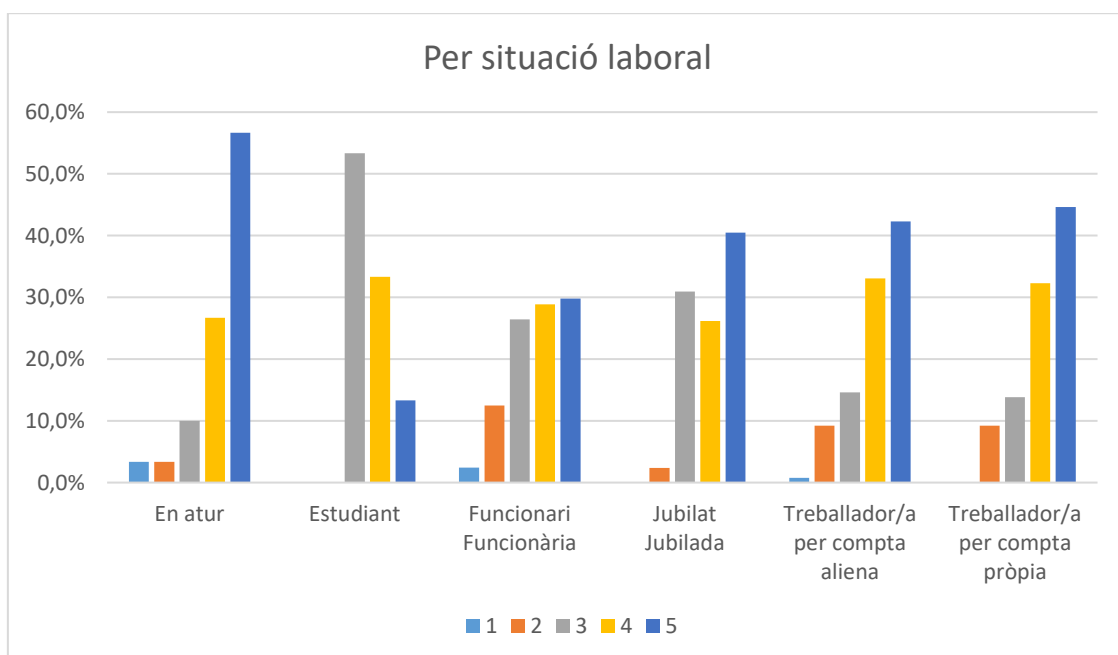

Resposta	Mallorca	Menorca	Pitiüses
1	1,7%	0,0%	1,2%
2	8,5%	25,0%	11,1%
3	23,6%	15,0%	12,3%
4	29,4%	40,0%	33,3%
5	36,7%	20,0%	42,0%
Mitjana	3,9	3,6	4,0

Resposta	En atur	Estudiant	Funcionari Funcionària	Jubilat Jubilada	Treballador/a per compte aliena	Treballador/a per compte pròpia
1	3,3%	0,0%	2,4%	0,0%	0,8%	0,0%
2	3,3%	0,0%	12,5%	2,4%	9,2%	9,2%
3	10,0%	53,3%	26,4%	31,0%	14,6%	13,8%
4	26,7%	33,3%	28,8%	26,2%	33,1%	32,3%
5	56,7%	13,3%	29,8%	40,5%	42,3%	44,6%
Mitjana	4,3	3,6	3,7	4,0	4,1	4,1

La majoria de les persones que han respost l'enquesta creuen que la corrupció a les Illes Balears és un problema greu (4) o molt greu (5) i de manera molt especial a les Pitiüses.

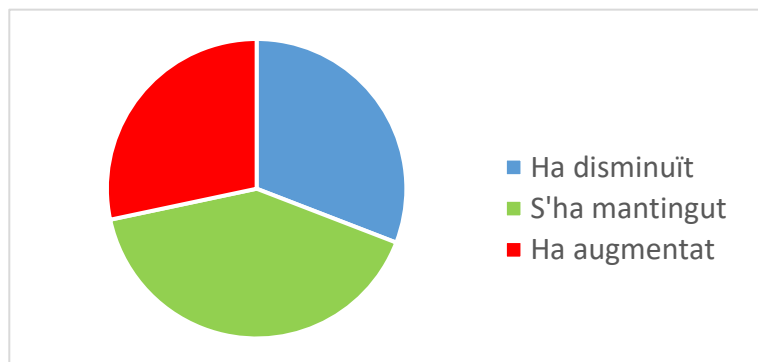
Cal assenyalar també que les persones en situació d'atur pensen que la gravetat de la corrupció a Balears és un problema molt greu, més d'un 83% pensa que és un problema greu o molt greu (respostes 4 i 5). El mateix pensen els altres col·lectius, excepte els estudiants, on el nivell 4 i especialment el 5 són els més habituals.

Per sexe, els resultats també donen la mateixa situació, sense haver-hi diferències significatives. El 36,5% de les dones i el 36,9% dels homes pensen que la gravetat de la corrupció a Balears és molt alta (nivell 5).

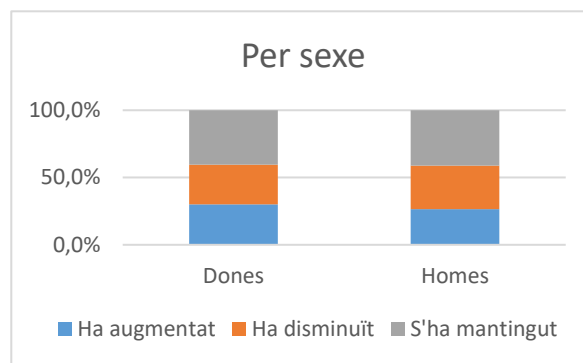

Considera que en els darrers cinc anys a les Balears la corrupció:

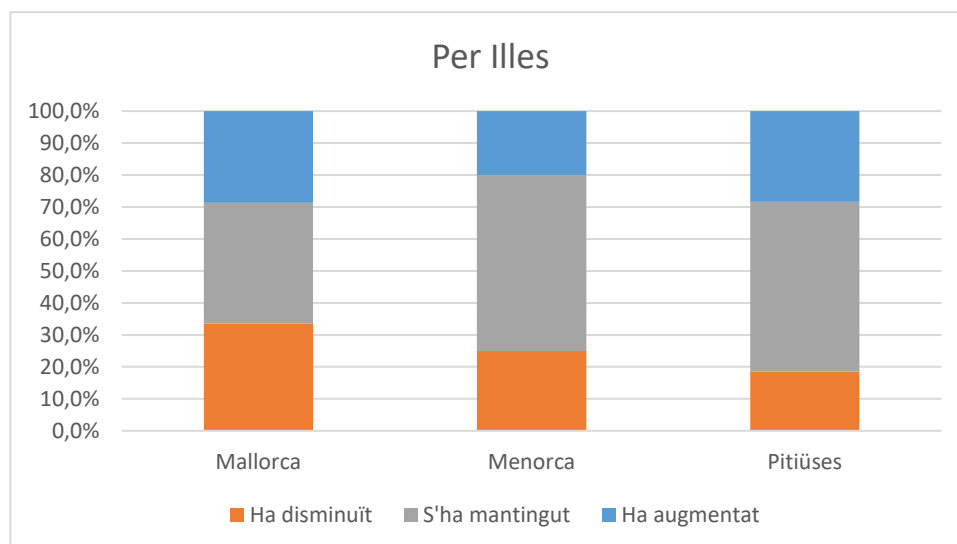
Ha disminuït	30,9%
S'ha mantingut	40,8%
Ha augmentat	28,3%

	Dones	Homes
Ha disminuït	29,6%	32,2%
S'ha mantingut	40,4%	41,2%
Ha augmentat	30,0%	26,6%

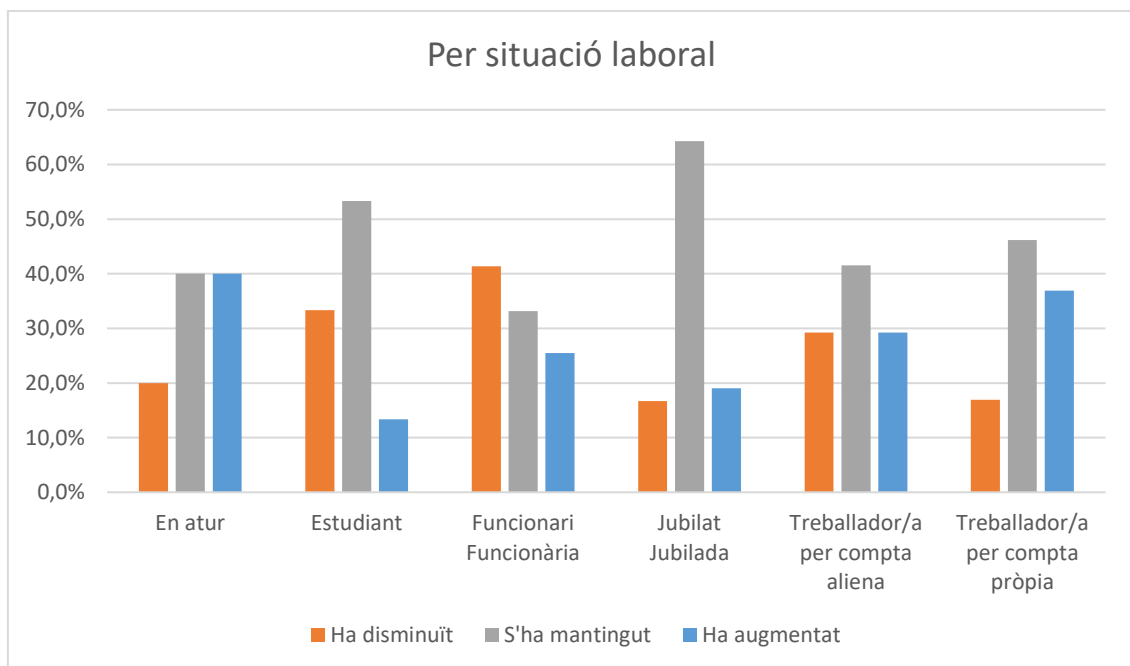

Resposta	Mallorca	Menorca	Pitiüses
Ha disminuït	33,6%	25,0%	18,5%
S'ha mantingut	37,7%	55,0%	53,1%
Ha augmentat	28,7%	20,0%	28,4%

Resposta	En atur	Estudiant	Funcionari Funcionària	Jubilat Jubilada	Treballador/a per compte aliena	Treballador/a per compte pròpia
Ha disminuït	20,0%	33,3%	41,3%	16,7%	29,2%	16,9%
S'ha mantingut	40,0%	53,3%	33,2%	64,3%	41,5%	46,2%
Ha augmentat	40,0%	13,3%	25,5%	19,0%	29,2%	36,9%

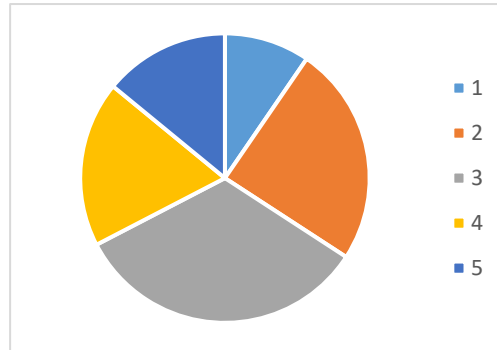
En general, la majoria dels ciutadans que han respost creuen que la corrupció s'ha mantingut a les Illes Balears. Els que pensen que ha augmentat gairebé igualen als que consideren que ha minvat.

Per situació laboral destacar la percepció que té el grup dels funcionaris que creuen, per sobre dels altres col·lectius, que hi ha hagut una disminució de la corrupció en els darrers cinc anys.

Pensant en un futur a 5 anys, ¿les Illes Balears seran més o menys corruptes? Per favor, puntuï d'1 a 5, on 1 és molt menys corrupte i 5 és molt més corrupte

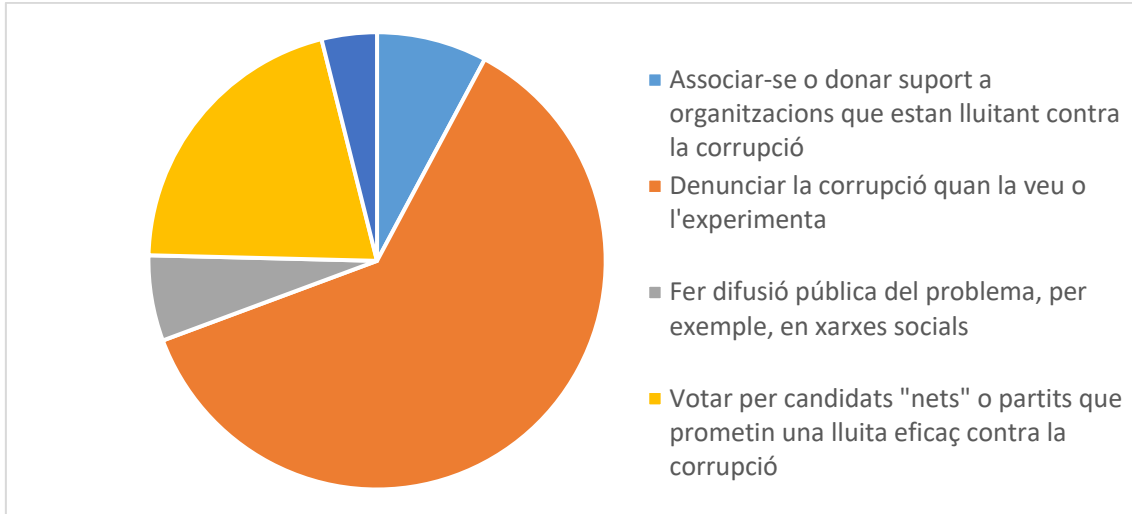
Resposta	
1	9,6%
2	24,6%
3	33,2%
4	18,6%
5	14,1%
Mitjana	3,0

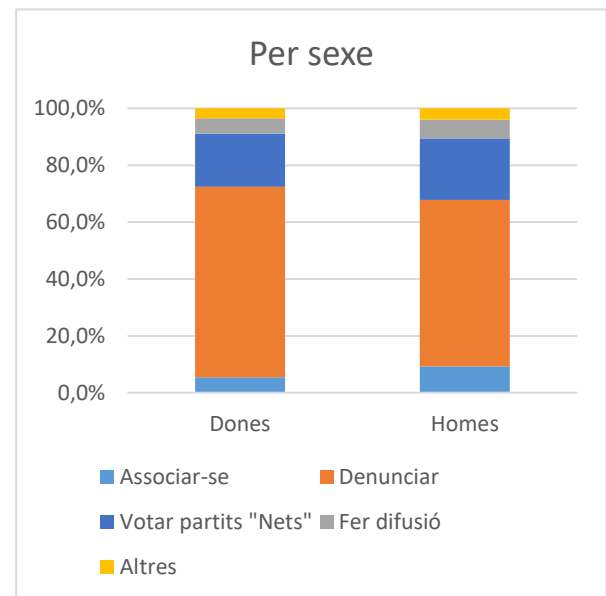
En general, els ciutadans enquestats pensen que la corrupció es mantindrà en nivells similars els pròxims cinc anys a les Illes Balears, ja que els resultats ens donen 3 terços exactes: 1 terç estima que augmentarà, 1 terç que es mantindrà, i 1 terç que augmentarà.

Què creu que pot fer un ciutadà per ajudar a combatre la corrupció a les Balears?

Associar-se o donar suport a organitzacions que estan lluitant contra la corrupció	7,8%
Denunciar la corrupció quan la veu o l'experimenta	61,5%
Fer difusió pública del problema, per exemple, en xarxes socials	6,1%
Votar per candidats "nets" o partits que prometin una lluita eficaç contra la corrupció	20,7%
Altres	3,9%

	Dones	Homes
Associar-se	5,4%	9,3%
Denunciar	67,0%	58,5%
Votar partits "Nets"	18,7%	21,6%
Fer difusió	5,4%	6,6%
Altres	3,4%	4,0%

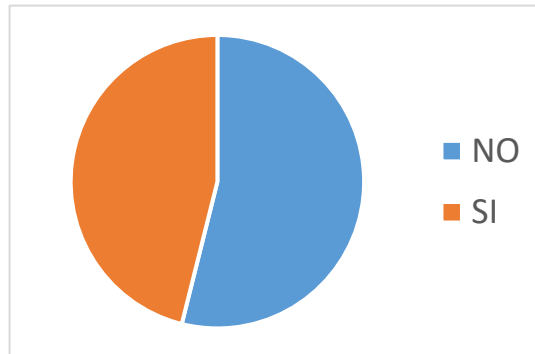
La majoria dels participants en l'enquesta creuen que el millor que pot fer un ciutadà per combatre la corrupció és denunciar-la quan la veu o sofreix (61.5%). A continuació, s'inclinen per votar candidats i partits "nets".

Per sexe, les dones són bastant més partidàries de la denúncia que els homes, amb una diferència de quasi 10 punts percentuals.

Ha estat vostè víctima o testimoni d'un acte de corrupció?

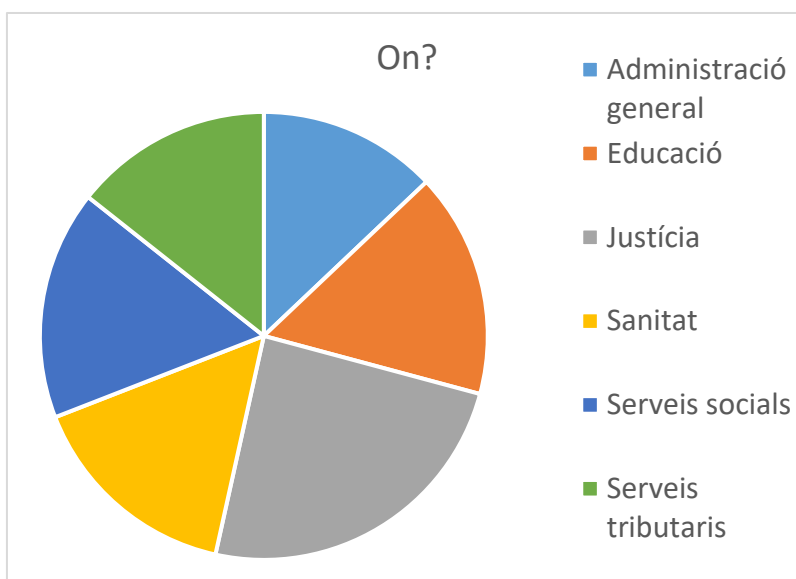
NO	SI
53,9%	46,1%

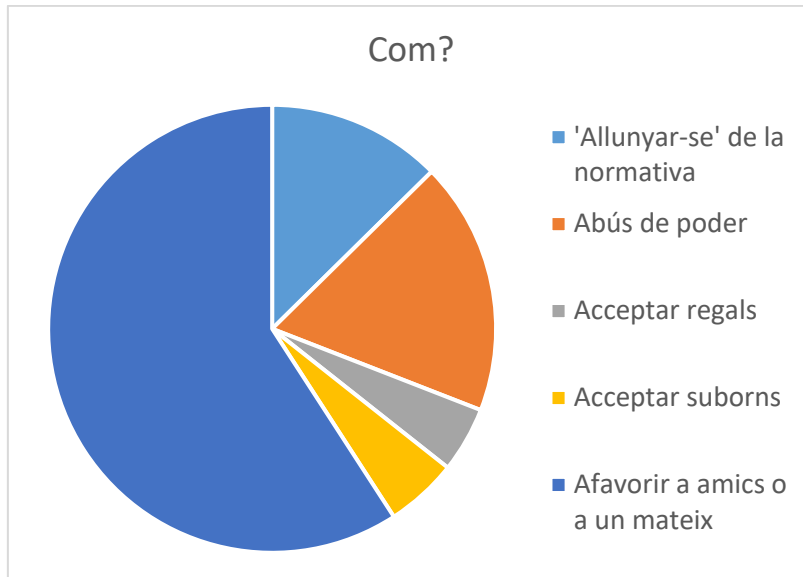

Gairebé la meitat dels enquestats han estat víctimes o testimonies d'un acte de corrupció.

Indiqueu de quins casos heu estat víctima o testimoni:

Administració general	12,9%
Educació	16,2%
Justícia	24,3%
Sanitat	15,6%
Serveis socials	16,6%
Serveis tributaris	14,4%

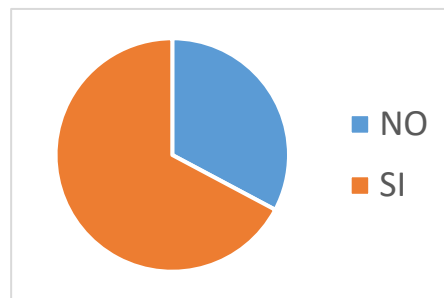

Dels que han contestat afirmativament a què han estat víctimes o testimonies d'un acte de corrupció, sobre el lloc on s'ha produït l'acte, contesten en primer lloc a la *Justícia*, i a continuació la resta d'opcions de manera similar. Quant a la manera amb què es donà l'acte de corrupció, destaca *Afavorir a amics o a un mateix*, amb gairebé un 60% de les respostes, seguit d'*Abús de poder* (18%) i *'Allunyar-se' de la normativa*.

Va denunciar vostè l'acte de corrupció de què va ser víctima o testimoni?

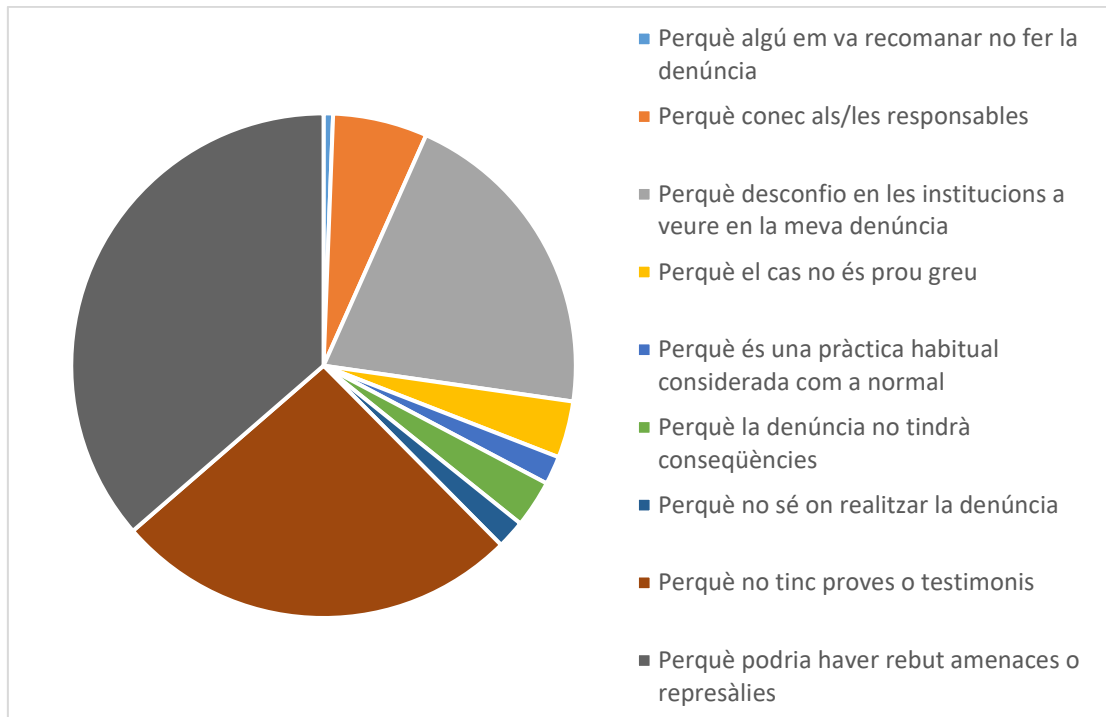
NO	SI
32,8%	67,2%

Gairebé un terç (32.8%) dels que han respost que han estat víctimes o testimonis d'un acte de corrupció no varen denunciar els fets.

Per què no va denunciar l'acte de corrupció de què va ser víctima o testimoni?

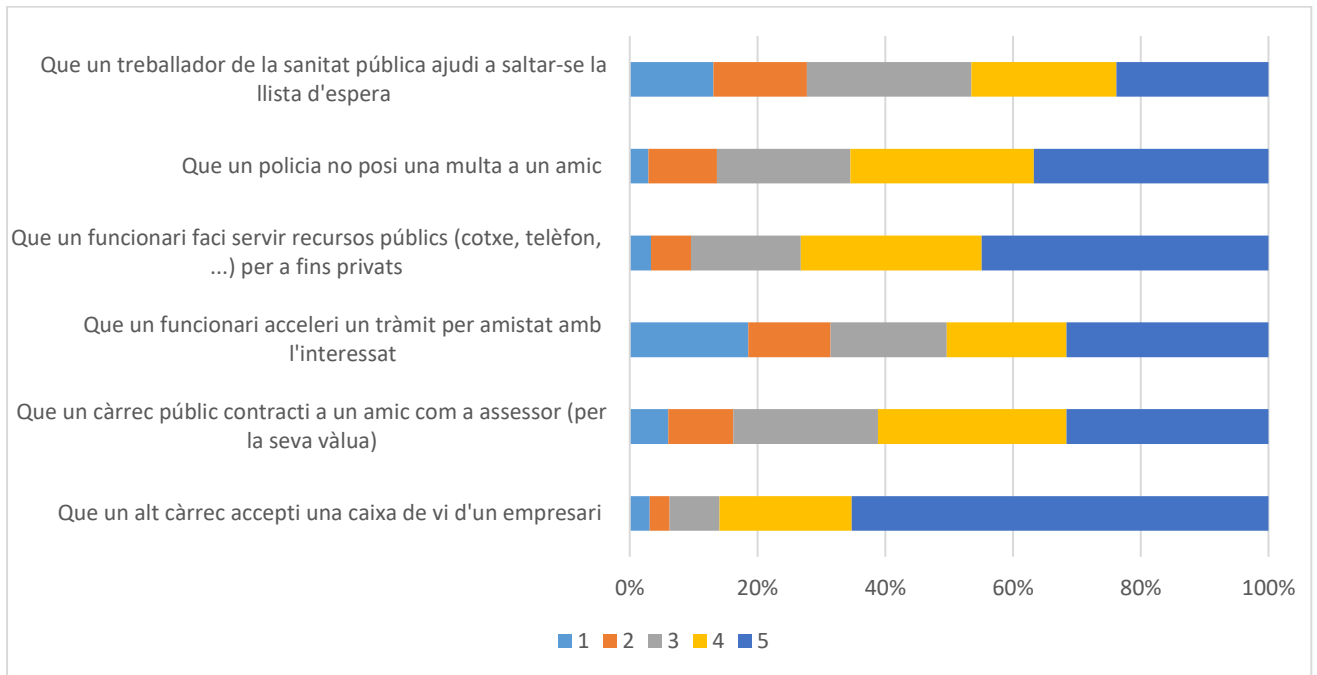
Perquè algú em va recomanar no fer la denúncia	0,6%
Perquè conec als/les responsables	6,1%
Perquè desconfio en les institucions a veure en la meva denúncia	20,6%
Perquè el cas no és prou greu	3,6%
Perquè és una pràctica habitual considerada com a normal	1,8%
Perquè la denúncia no tindrà conseqüències	3,0%
Perquè no sé on realitzar la denúncia	1,8%
Perquè no tinc proves o testimonis	26,1%
Perquè podria haver rebut amenaces o represàlies	36,4%

Els principals motius pels quals les persones que varen ser víctimes o testimonis d'un acte de corrupció no varen denunciar els fets hi ha, en primer lloc i de manera destacada (36%), *Perquè podria haver rebut amenaces o represàlies*, seguida de *Perquè no tinc proves o testimonis* amb un 26% i *Perquè desconfio en les institucions a veure en la meva denúncia* amb un 21%.

Valoreu les següents afirmacions, on 1 és gens corrupte i 5 és molt corrupte:

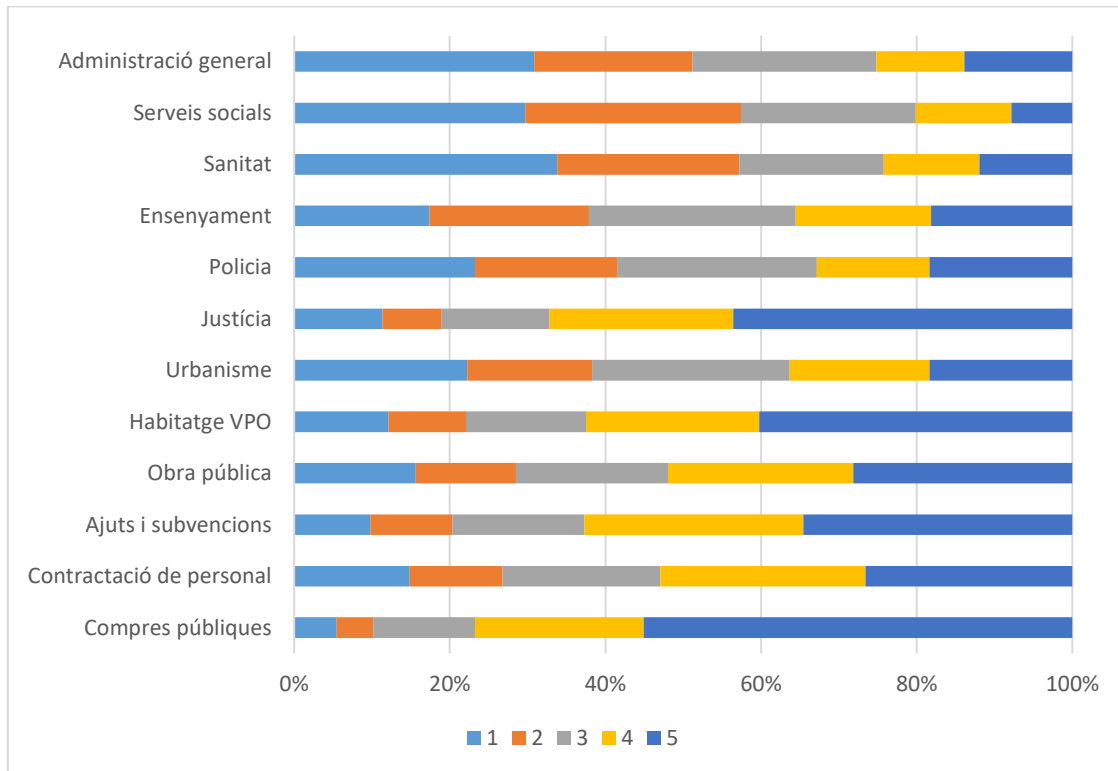

L'acte considerat més corrupte és el que *un alt càrrec accepti una caixa de vi d'un empresari*. A continuació, el que *un funcionari faci servir recursos públics (cotxe, telèfon,...) per a fins privats*. Quant al que es consideren menys corruptes, són que *un treballador de la sanitat pública ajudi a saltar-se la llista d'espera*, o que *un funcionari acceleri un tràmit per amistat amb l'interessat*.

Queda clar que el suborn es considera corrupte, però no així conductes èticament reprovables com botar-se les llistes d'espera o accelerar els tràmits en comptes d'esperar que els hi arribi el torn.

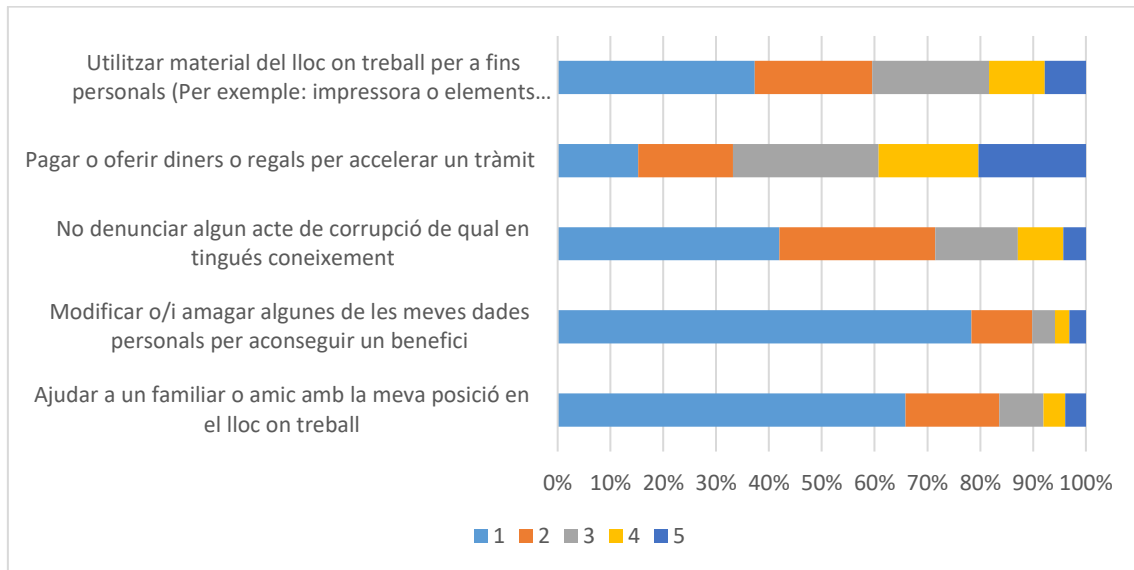
Segons la seva percepció, valori el nivell de corrupció en els següents casos a les Illes Balears. Per favor, puntuï d'1 a 5, on 1 és gens corrupte i 5 és molt corrupte

Les *Compres públiques*, seguides de la *Justícia* (en concordança amb la resposta en la qual es demanava en quin àmbit els enquestats havien estat víctimes o testimonis de corrupció), són els àmbits considerats més corruptes, i en tercer lloc els habitatges VPO. En canvi, els *Serveis Socials*, seguits de la *Sanitat* i l'*Administració general*, és on es percep menys corrupció per part dels enquestats.

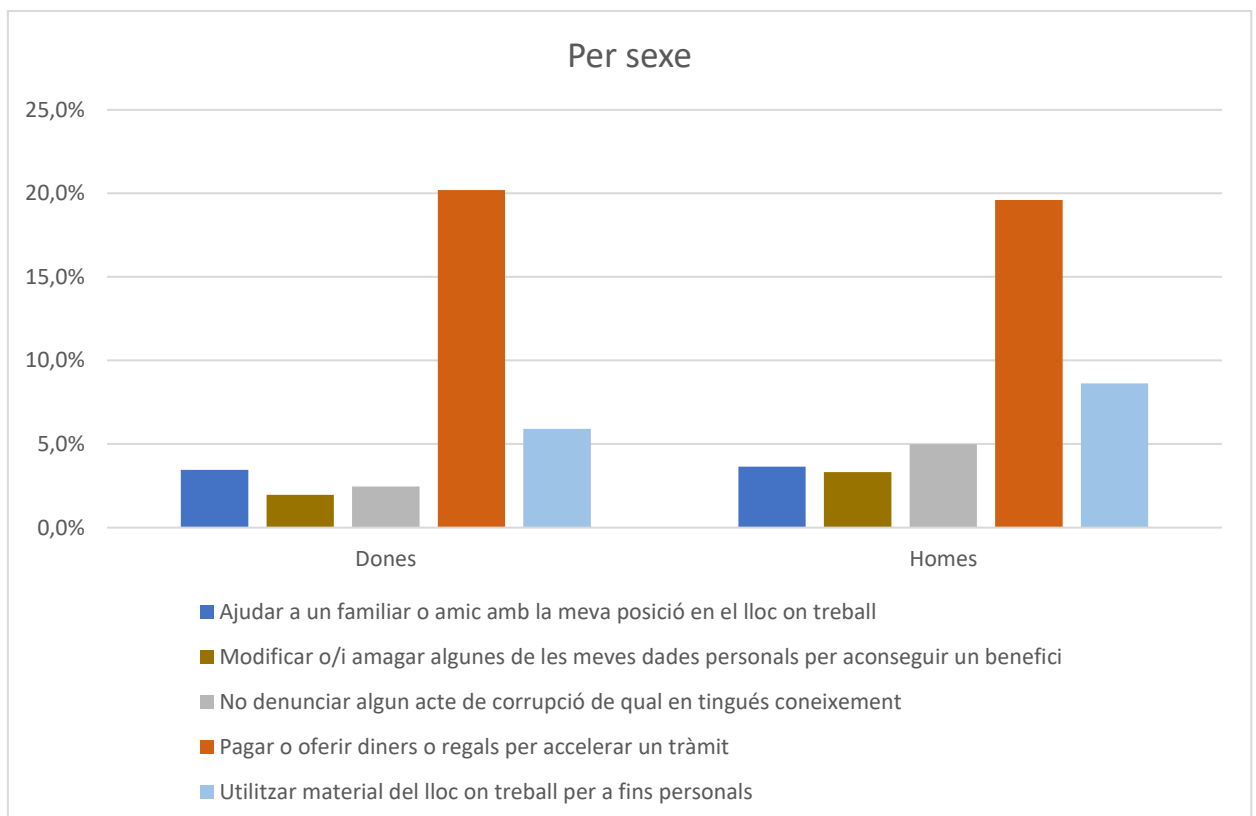
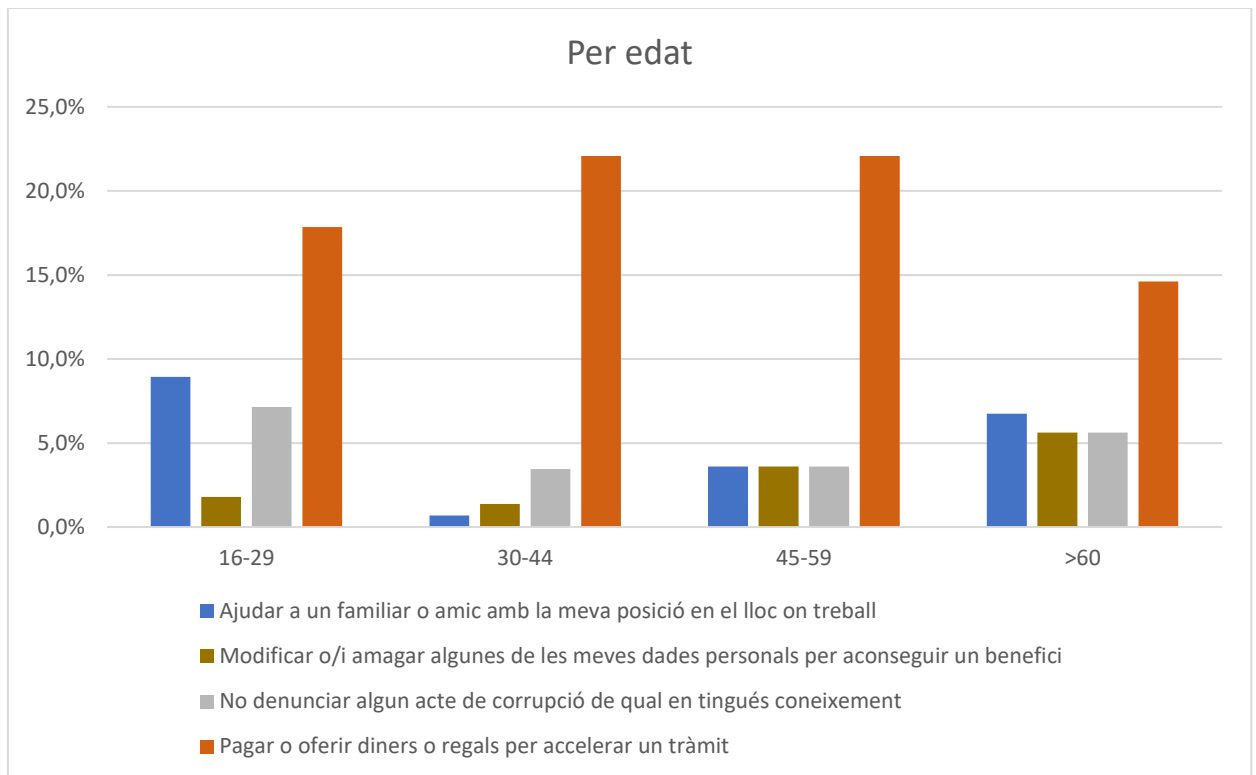
Com de probable seria que realitzés les següents accions? Marqueu 1 si és "Gens probable" i 5 "Totalment probable"

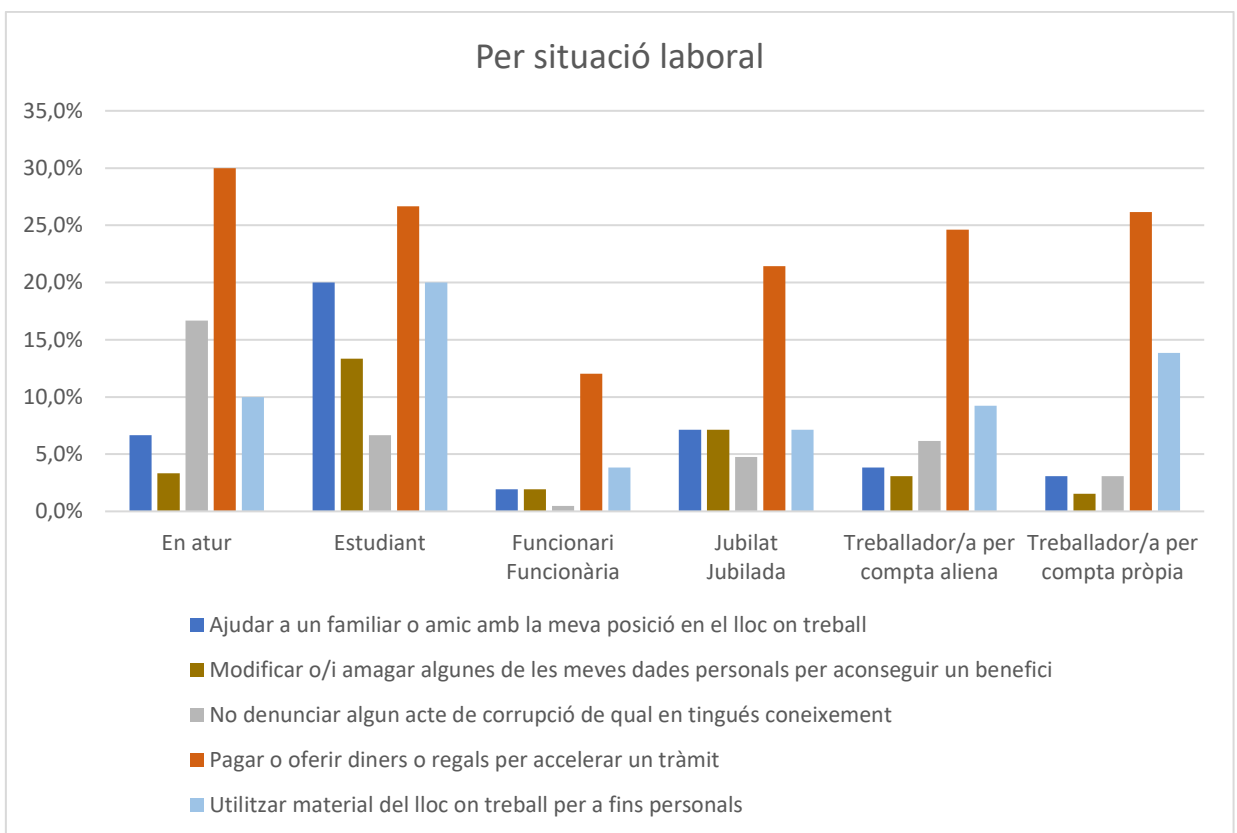
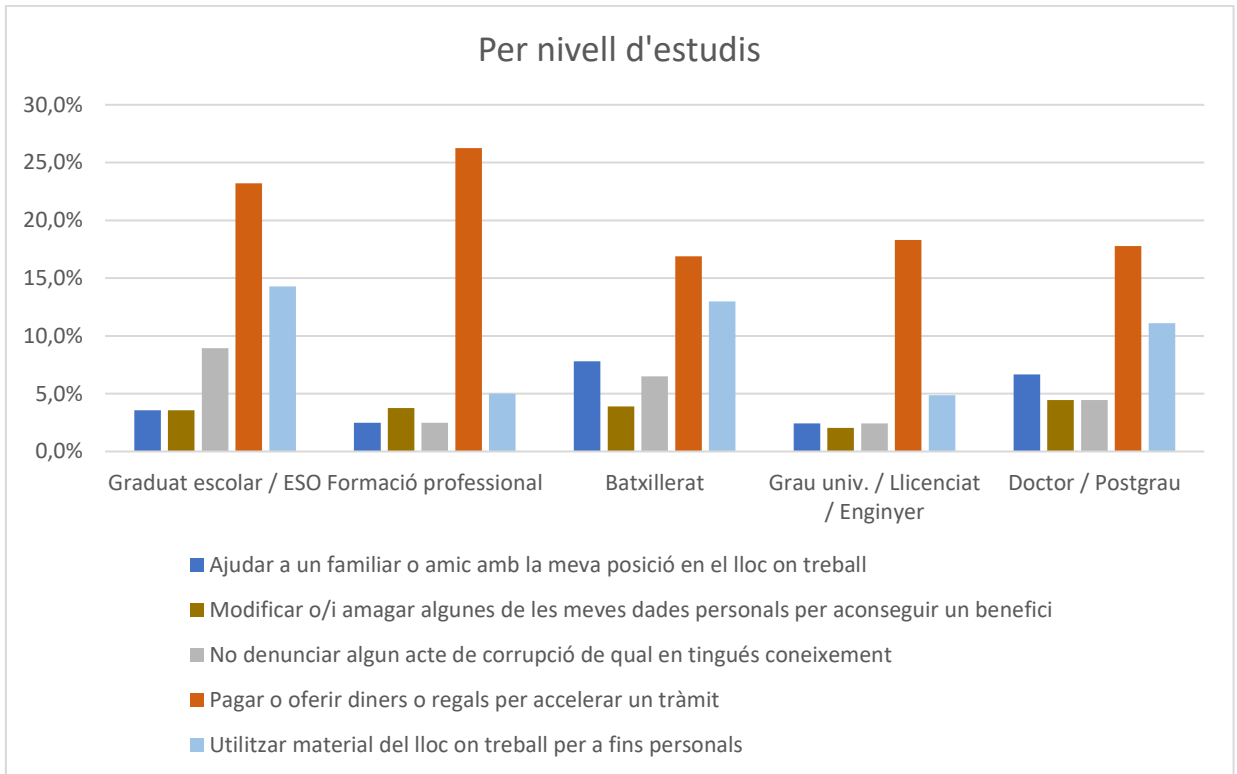

Pel que fa a l'acte de corrupció més probable que estarien disposats a fer per les persones que contestaren l'enquesta, aquest és el *Pagar o oferir diners per accelerar un tràmit*, seguir a molta distància per *Utilitzar material del lloc on treball per a fins personals (Per exemple: impressora o elements d'oficina)*. Contràriament, el que menys estan disposats a fer és *Modificar o/i amagar algunes de les meves dades personals per aconseguir un benefici*.

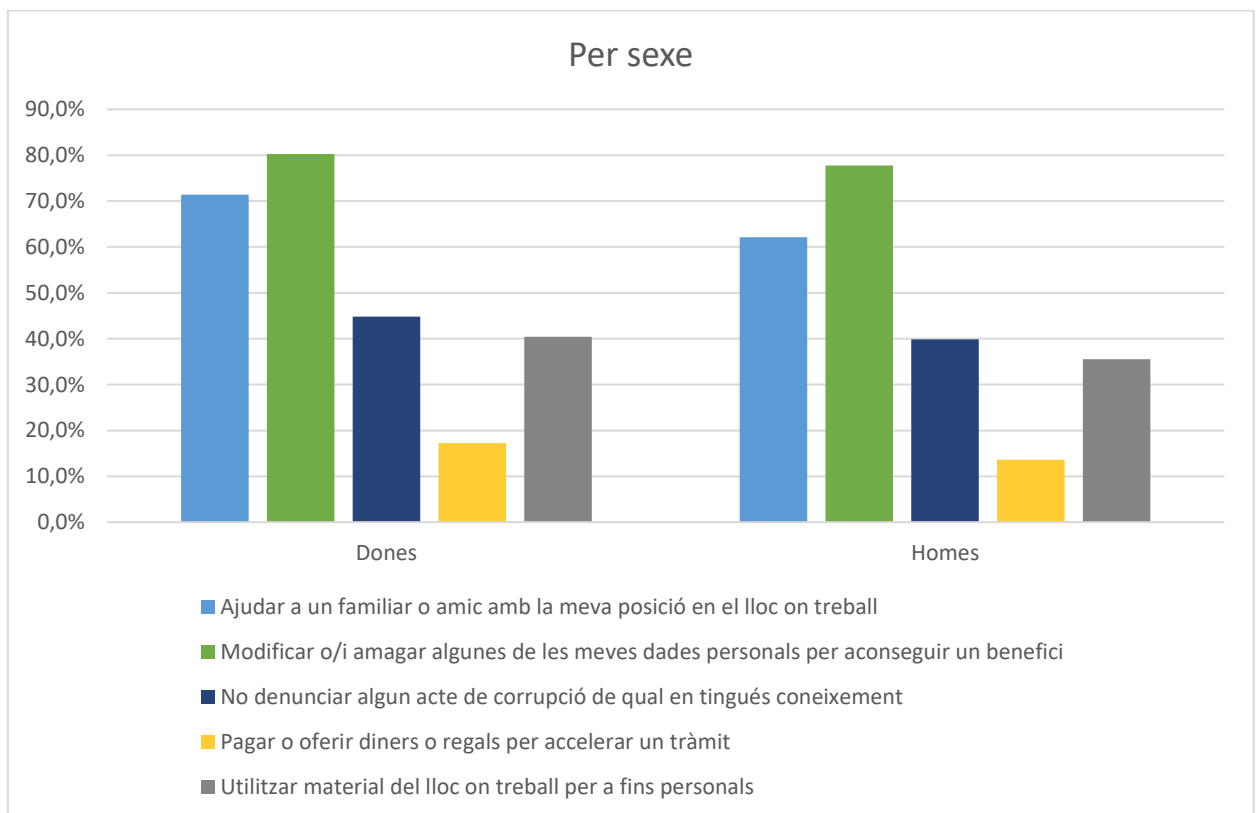
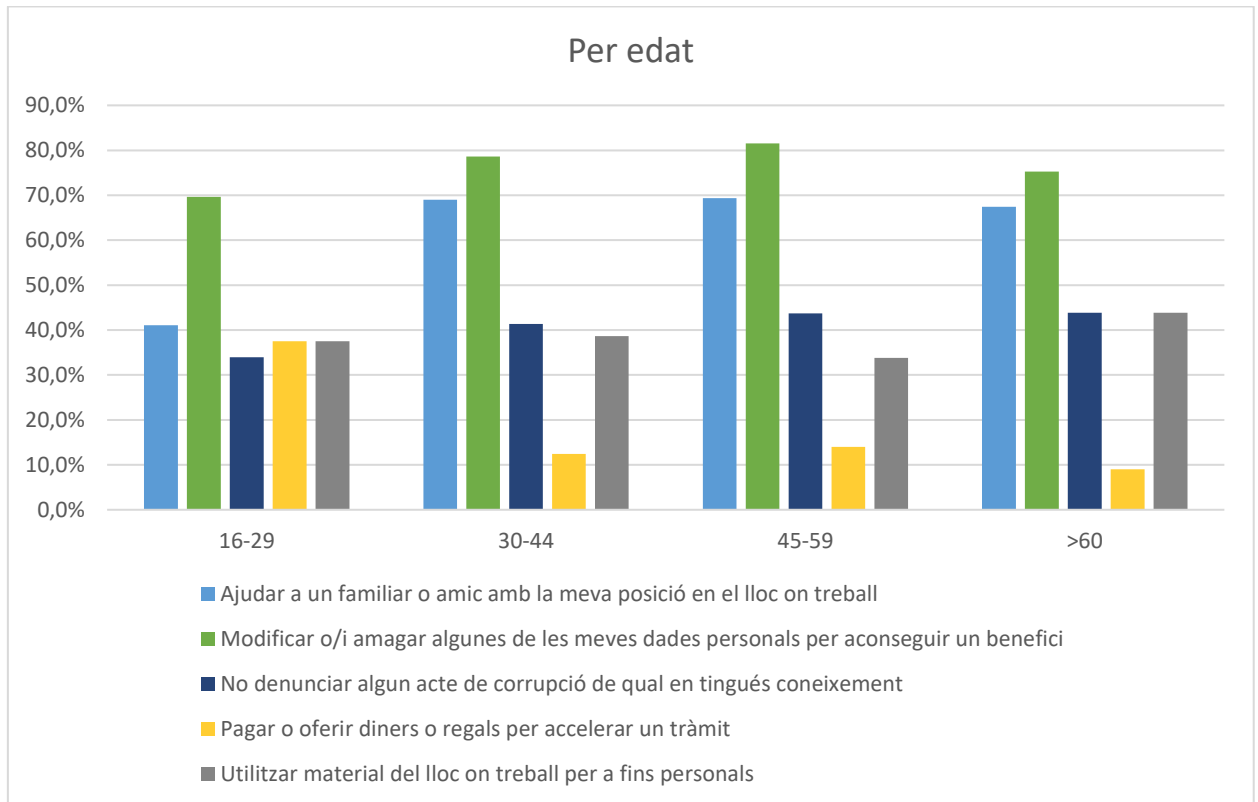
Les accions més probables que durien a terme els enquestats són:

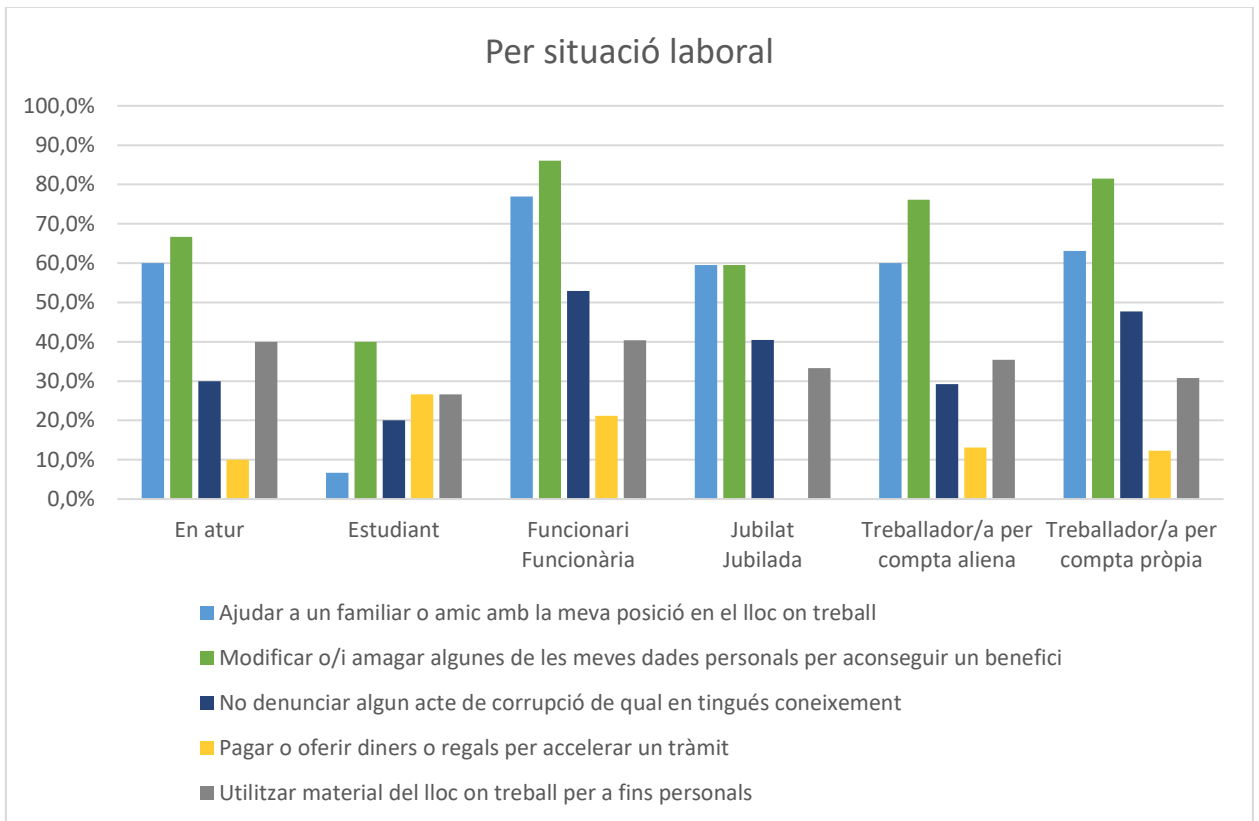
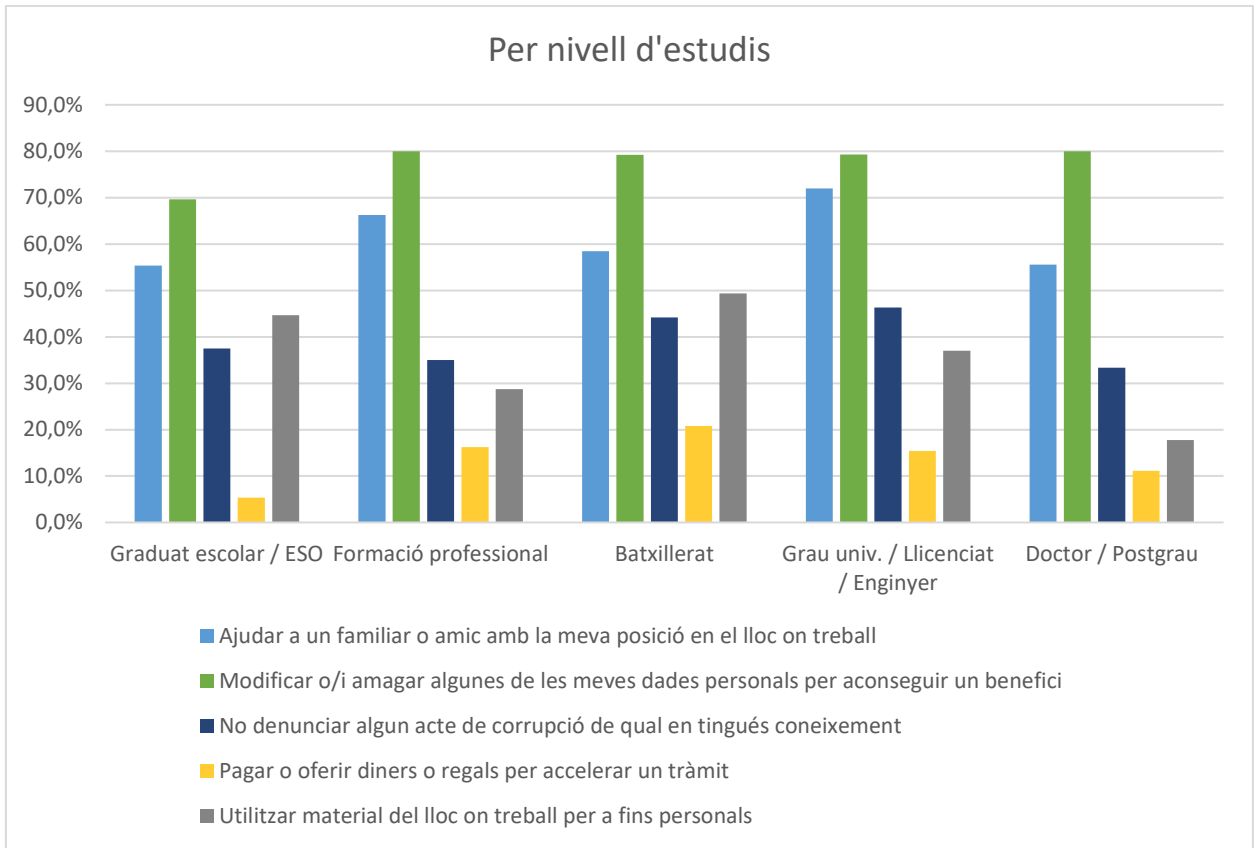

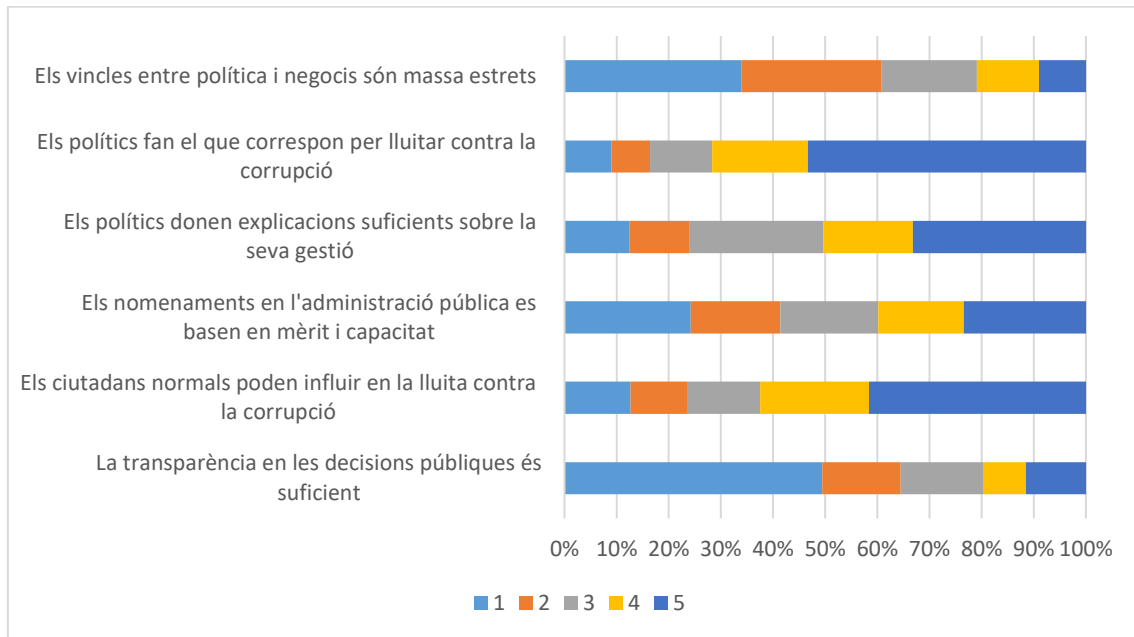
I les accions que amb menys probabilitat farien els enquestats són:

Digui el seu grau d'acord amb les següents afirmacions, on 1 és completament d'acord i 5 completament en desacord:

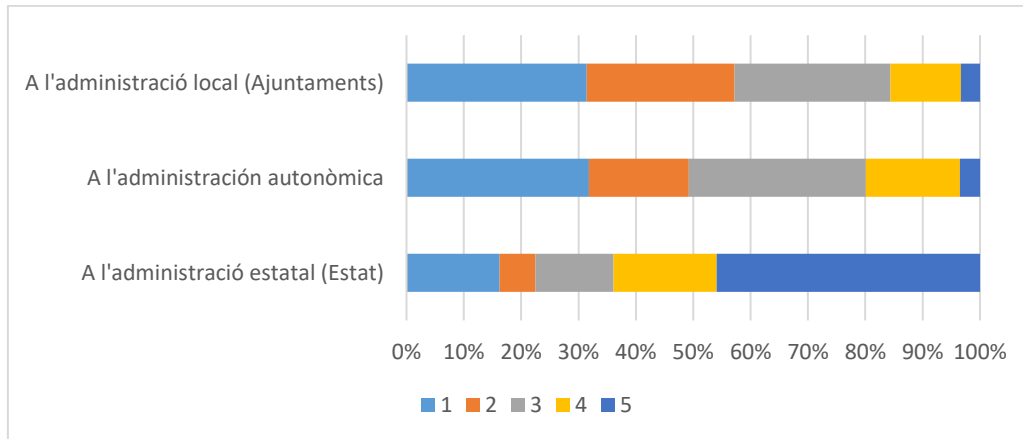

Les persones que han contestat l'enquesta estan molt en desacord amb l'afirmació que *Els polítics fan el que correspon per lluitar contra la corrupció*, seguit de *Els ciutadans normals poden influir en la lluita contra la corrupció* i de *Els polítics donen explicacions suficients sobre la seva gestió*. On mostren més acord és amb *La transparència en les decisions públiques és suficient*, seguit de *Els vincles entre política i negocis són massa estrets*.

Es percep certa apatia i desil·lusió, però és esperançador que la transparència es consideri suficient, perquè significa que s'ha avançat en aquest àmbit en els darrers anys.

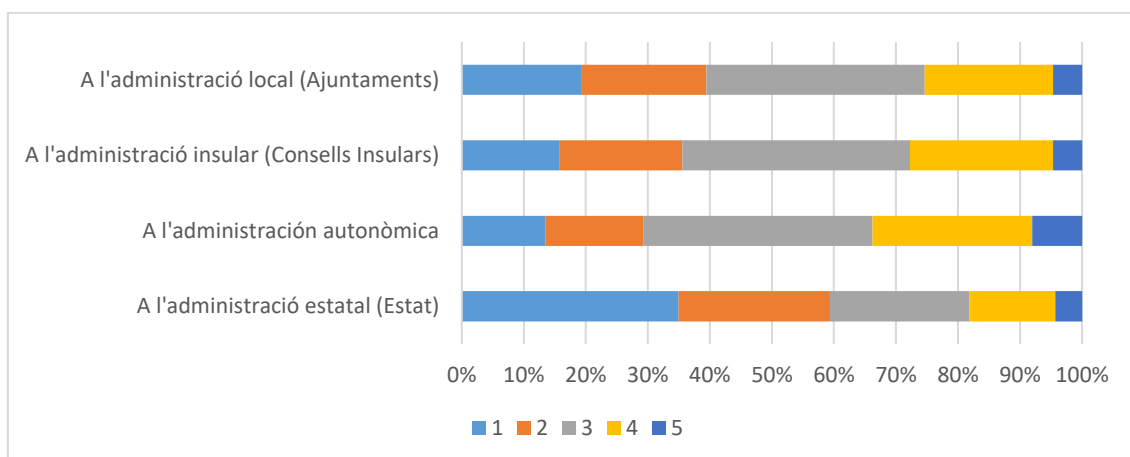

Pel que fa a l'honestedat general dels CÀRRECS POLÍTIQS de Balears, valori la seva honestedat d'1 a 5, on 1 són completament deshonestos i 5 són completament honestos:

Els ciutadans que han contestat l'enquesta creuen que els càrrecs polítics de l'administració local, seguida de prop de l'autonòmica, són més corruptes que els de l'Administració de l'estat.

Pel que fa a l'honestedat general dels FUNCIONARIS PÚBLICS de Balears, valori la seva honestedat d'1 a 5, on 1 són completament deshonestos i 5 són completament honestos:

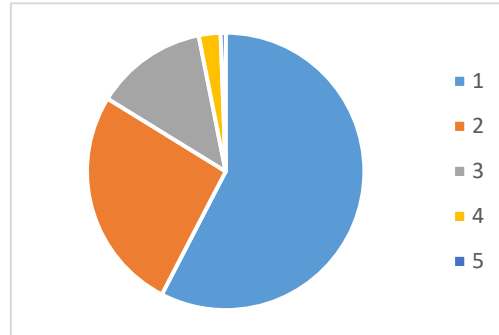

Pel que fa als funcionaris públics, les opinions són que els més deshonestos són els de l'Administració de l'estat, seguits de lluny, pels dels ajuntaments, consells insulars i, finalment, els de la Comunitat Autònoma.

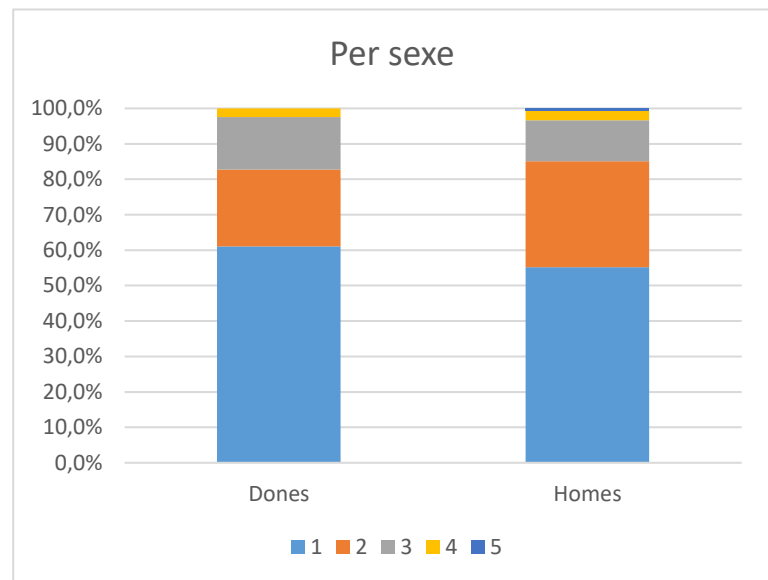

Creu vostè que els actes de corrupció es castiguen adequadament? Per favor, puntuï d'1 a 5, on 1 és gens adequat i 5 és molt adequat

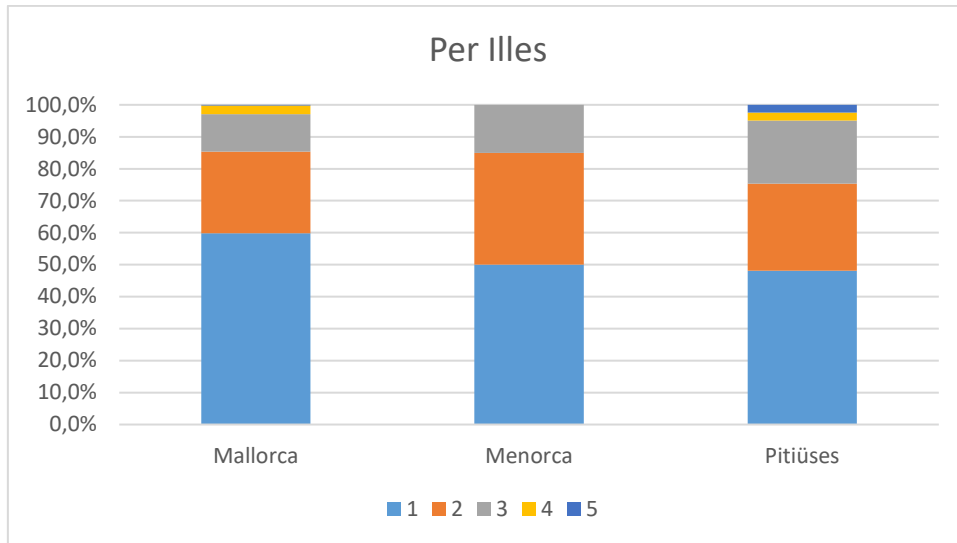
Resposta	
1	57,6%
2	26,2%
3	13,1%
4	2,5%
5	0,6%
Mitjana	1,6

Resposta	Dones	Homes
1	61,1%	55,1%
2	21,7%	29,9%
3	14,8%	11,6%
4	2,5%	2,7%
5	0,0%	0,7%
Mitjana	1,6	1,6

Resposta	Mallorca	Menorca	Pitiüses
1	59,9%	50,0%	48,1%
2	25,5%	35,0%	27,2%
3	11,7%	15,0%	19,8%
4	2,7%	0,0%	2,5%
5	0,2%	0,0%	2,5%
Mitjana	1,6	1,7	1,8

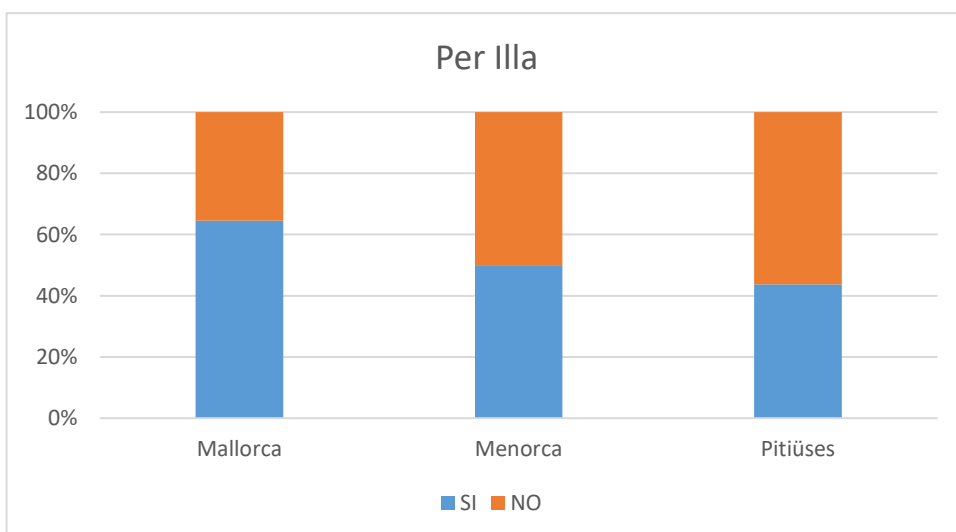
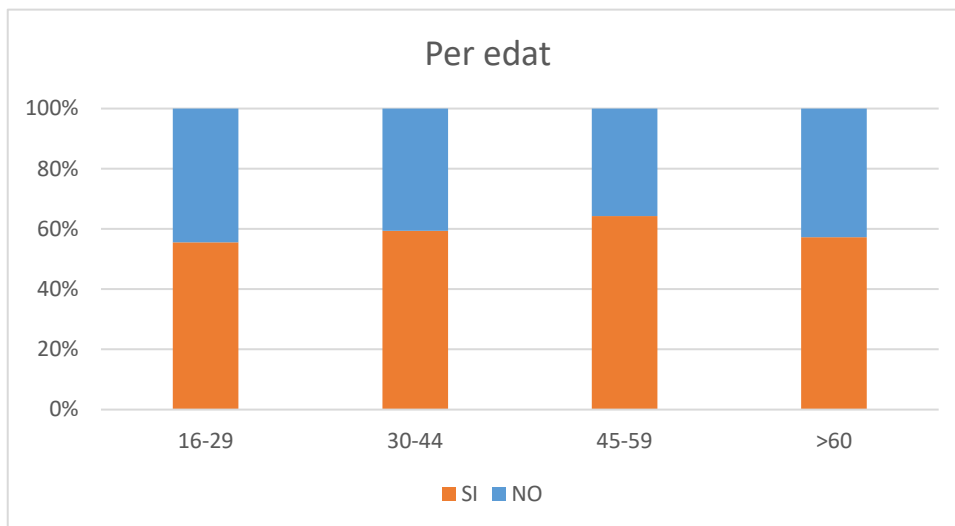
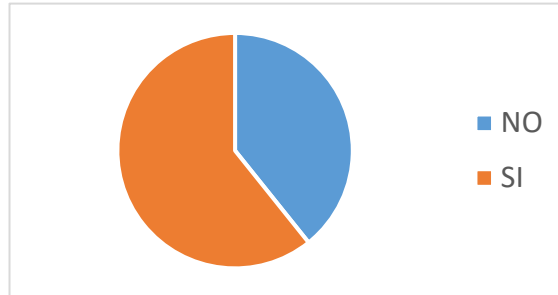
La resposta és contundent, la immensa majoria de les opinions apunten que la corrupció no es castiga adequadament, amb un 83,8% de puntuacions inferiors a 3.

PREGUNTES SOBRE L'OAIB

Coneix vostè l'existència de l'Oficina de Prevenció i Lluita contra la Corrupció a les Illes Balears (OAIB)?

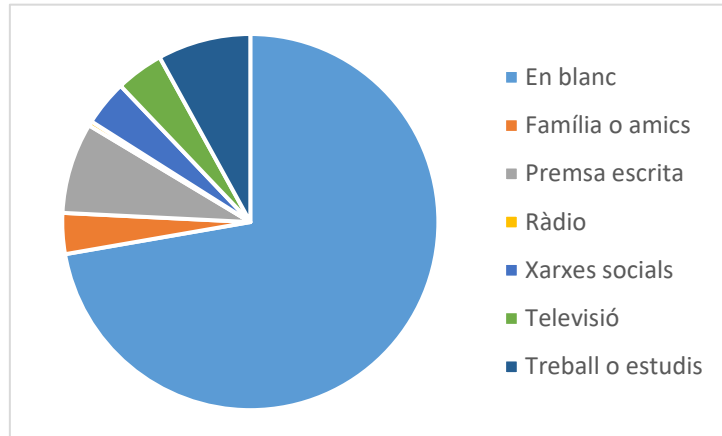
Resposta	
NO	39,3%
SI	60,7%

Sis de cada deu persones que contestaren l'enquesta coneixia l'existència de l'Oficina de Prevenció i Lluita contra la Corrupció de les Illes Balears.

A través de quins mitjans ha conegut a què es dedica l'OAIB?

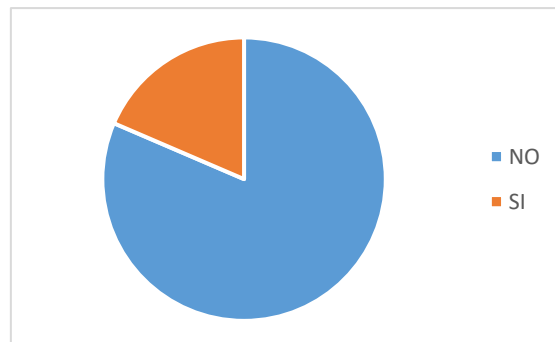
En blanc	72,3%
Família o amics	3,5%
Premsa escrita	7,8%
Ràdio	0,4%
Xarxes socials	3,9%
Televisió	4,1%
Treball o estudis	8,0%

El *treball o estudis* i la *premsa escrita* són els principals canals a través dels quals els enquestats manifesten que varen conèixer a què es dedica l'OAIB.

Heu vist publicacions de l'OAIB a les xarxes socials?

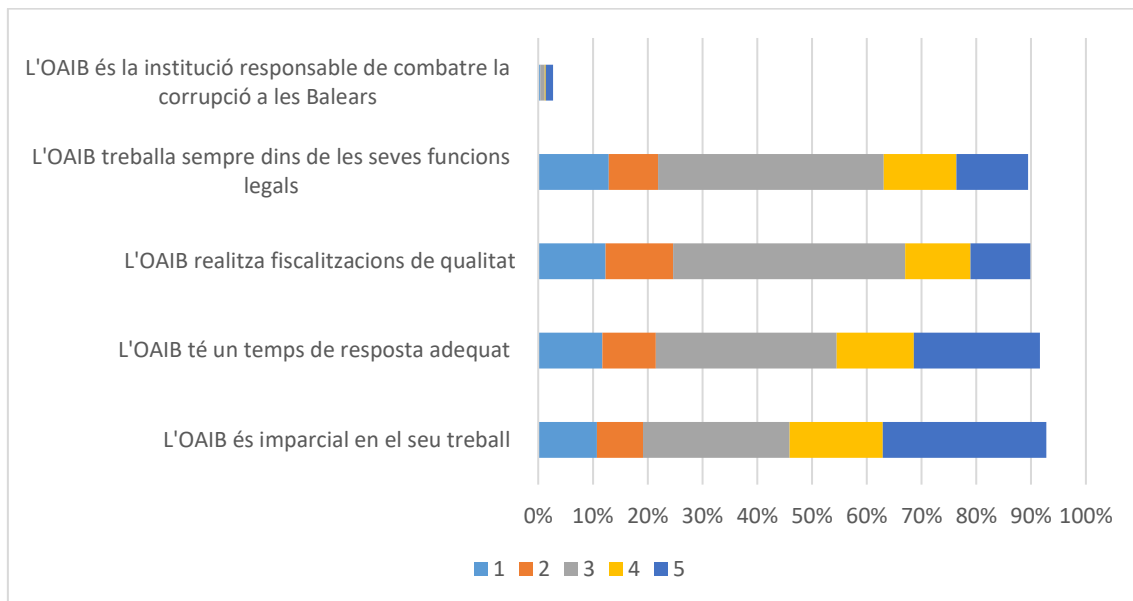
Resposta	Porcentatge
NO	81,5%
SI	18,5%

Més de 8 de cada 10 enquestats no han vist publicacions de l'OAIB a les xarxes socials.

De les tasques de l'OAIB, com d'acord està amb les següents afirmacions? On 1 és completament en desacord i 5 completament d'acord:

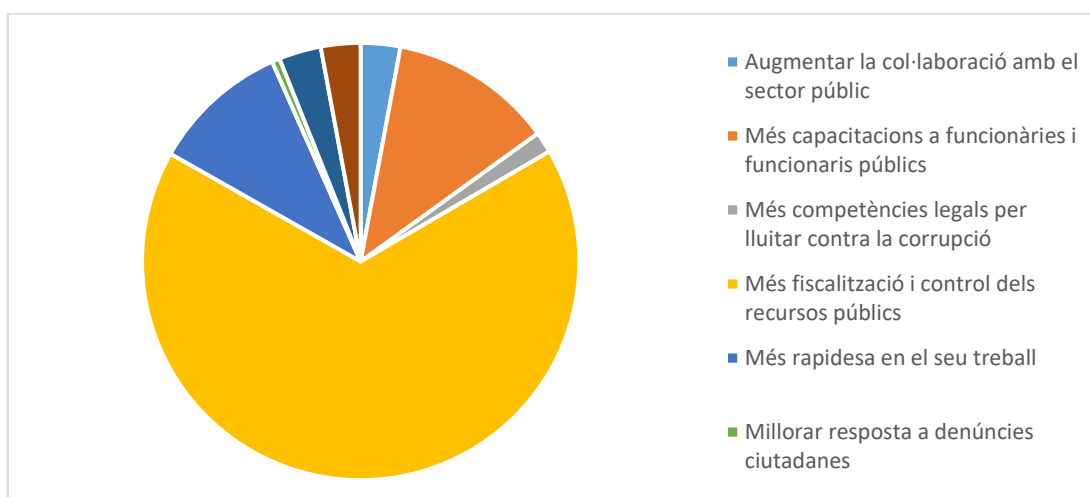
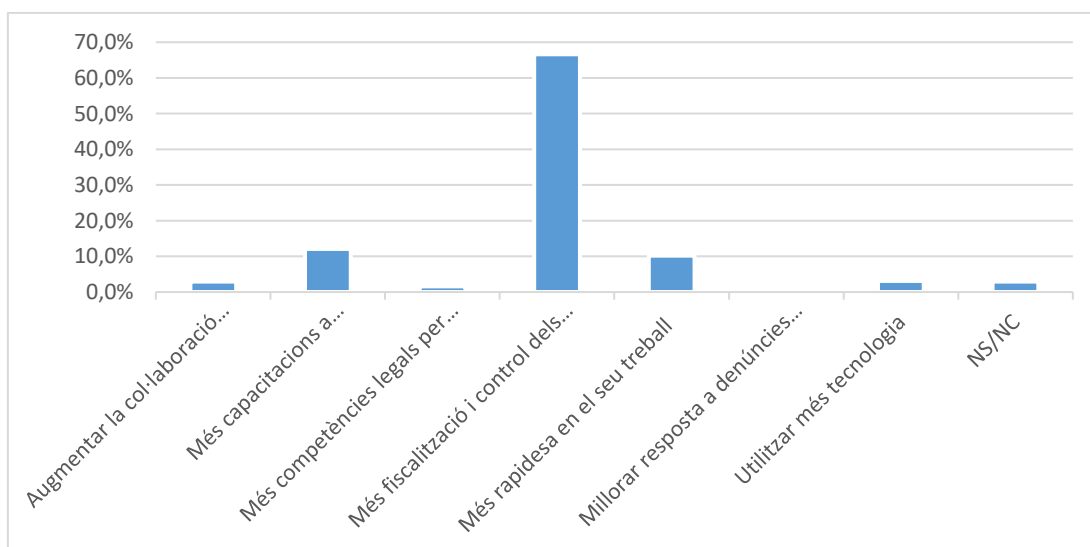

Les afirmacions amb les quals s'està més d'acord són que *l'OAIB és imparcial en el seu treball* seguida de *l'OAIB té un temps de resposta adequat*. Per la seva banda, l'afirmació *l'OAIB és la institució responsable de combatre la corrupció a les Balears* només ha estat contestada per un 2.7% dels enquestats, amb més de la meitat valorant-la en 5. Aquesta baixa taxa de resposta tal volta es degui al desconeixement de les funcions de l'OAIB.

Què creu que hauria de fer l'OAIB per enfortir el seu paper en la lluita contra la corrupció?

Augmentar la col·laboració amb el sector públic	2,9%
Més capacitacions a funcionàries i funcionaris públics	12,1%
Més competències legals per lluitar contra la corrupció	1,6%
Més fiscalització i control dels recursos públics	66,6%
Més rapidesa en el seu treball	10,2%
Millorar resposta a denúncies ciutadanes	0,6%
Utilitzar més tecnologia	3,1%
NS/NC	2,9%

Per tal d'enfortir el paper en la lluita contra la corrupció, els enquestats s'inclinen per *Més fiscalització i control dels recursos públics*, seguit a molta distància, per *Més capacitacions a funcionàries i funcionaris públics* i més rapidesa en el seu treball.